Текст: **Ангел Ангелов** | Снимки: **„Роден глас“**

Съвременната българска литература – успехи и предизвикателства

На 22 май, Славянската библиотека към Националната библиотека, Българският културен институт и Славянският институт към Чешката академия на науките организира среща-разговор със Светлозар Желев, директор на Националния център за книгата към Националния дворец на културата в София. Събитието се състоя в главната заседателна зала на Националната библиотека в Прага и премина при голям интерес, а публиката можеше да види и някои от най-новите български книги, експонирани на импровизиран щанд пред залата.

Давид Бернщейн, един от талантливите преводачи на българска литература, и Светлозар Желев в разговор за най-новите български книги

Още в началото на срещата, г-н Желев изрази възхищението си от усилията, които полагат редица талантливи преводачи, за да звучи българската литература на чешки език. За всички присъстващи бе удоволствие да чуят откъси на такива произведения, изпълнени с вдъхновение от актьора Иржи Шварц. Каква е рецепцията на българската литература в чешка среда, през какви периоди преминава преводаческата дейност, какви са методите за превод на поезия, кои са най-талантливите и най-заслужили преводачи – за всичко това задълбочено и увлекателно говори д-р Марцел Черни, който подчерта, че още през 20-те години на XIX век в чешка среда се появяват преводи на български текстове и те са буквално първите, които предават красотата на българското слово на друг език. В началото на XX век българската литература вече е много популярна, което до голяма степен се дължи на поета Кирил Христов, който живее в Прага почти 10 години. Още по-интензивни са преводите на българска литература по времето на социализма. За сметка на това, 80-те години на миналия век са белязани от липса на интерес към българската литература. През последните години може да се каже, че преводите са свързани главно с усилията на група ентусиасти, включително и издатели. Д-р Черни подчерта присъствието в залата на г-н Щенгъл, един от тези издатели, които дават възможност на малките литератури да проговорят на чешки език.

„Ще се опитам да Ви разкажа накратко какво се случва сега в съвременната българска литература, кои са най-интересните автори, какви са темите, които вълнуват българските автори.“, започна изказването си г-н Светлозар Желев. Той изтъкна, че част от големите имена на съвременната българска литература вече са преведени на чешки. Сред тях са Георги Господинов, несъмнено най-голямото име в момента не само в България, но и извън границите на страната ни. Неговите книги са преведени на близо тридесет езика, носител е на много престижни награди. В момента Георги Господинов е лицето на българската литература в чужбина. „Задължително е да споменем и името на Милен Русков, който е носител на Европейската награда за литература. Когато говорим за рецепцията на българската литература, може би той е второто голямо име след Георги Господинов“. Според г-н Желев третото голямо, и най-непознато, име е на Калин Никифоров – много интересен млад писател, който във всяка от своите книги е съвсем различен. „През последните години българската литература живее в един истински ренесанс, много са имената на талантливите писатели и поети. През 90-те години българската национална литература беше неглижирана от издателите, от читателите и от медиите. Чак през 2010 г. се случи чудото български роман да бъде на първо място в класацията и това беше „Мисия Лондон“ на Алек Попов. В момента има много силна женска проза, представлявана от Кристин Димитрова, Теодора Димова, Елена Алексиева… За първи път българските автори са много търсени, към тях има интерес и в чужбина. За съжаление, най-големият проблем са малкото преводачи. През последните години вече са налице две стабилни институции, които подкрепят превода – Национален център за книгата и Национален фонд „Култура“.

Като четящ човек, не бих могъл да се съглася с всички оценки на г-н Желев по отношение на някои от авторите, но по-важното е, че родната литература е търсена, четена и върви напред. ◆